

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název: Job na základě filozofické interpretace Martina Bubera

Studentka: Eliška Nečasová

Popis diplomové práce

Dvojjazyčný název, dvojjazyčná anotace se soupisem klíčových slov, prohlášení, desetinně tříděný obsah, seznam zkratk, uspořádaný soupis použité literatury (přiměřené a odborné, anglické a české), dvojjazyčný abstrakt, 94 stran textu a 279 poznámek standardně uváděných pod čarou. Všechny formální náležitosti diplomové práce jsou splněny.

Hodnocení diplomové práce

Studentka pracuje se třinácti většinou anglicky psanými spisy Martina Bubera. Nejprve přiblíží postavu a teoretické základy Buberova díla. Následně představí knihu Jób a pak v Buberově díle pečlivě sleduje způsob, jak se snaží poselství knihy Job uchopit. Výtěžek svého studia rozdělila do pěti kapitol podle koncepce, kterou prezentuje na počátku, v průběhu i v závěru práce. Koncepce je nosná, Buberovo zacházení s biblickým textem je pojednáno srozumitelně a s co možná nejvyšším porozuměním vůči Buberově přemýšlení, jak dokládají soustavné odkazy na zpracovávanou literaturu. Studentka dbá na to, aby práce byla přehledná, vyjadřuje se věcně a to i tehdy, když Buberova reflexe má mystický nádech. Způsob vyjadřování v diplomové práci je vysoce kultivovaný, téměř prostý gramatických a stylistických chyb. Studentka prokázala schopnost samostatně zpracovat odbornou teologickou literaturu v cizí řeči, pochopit složité filozofické myšlení, uspořádat výtěžky, vytvořit koncepci a pojednat o Buberově přístupu věrohodně, logicky a přístupně, resp. přesvědčivě. Výsledek, který předložila, se vyznačuje poctivostí a současně vnitřní angažovaností (zaujetím).

I přes perfektně odvedenou práci se v ní ale objevují kazy.

Na s. 25 má zřejmě být uveden rabi Jochanan.

Proč nemáte jednotné značení odkazů na biblické verše (s. 25)?

Text Jb 2,3 nemáte v pozn. 77 (s. 26) citován celý – chybí zde stěžejní část, o které v textu pojednáváte.

Možná by vzhledem k Vaší znalosti hebrejštiny bylo lepší, Eliško, abyste vycházela přímo z původního textu, verše si překládala sama a pracovala jen se svým překladem. To platí zejména pro poslední větu na s. 42, kde přece nelze pracovat s předložkou „o“, když původní text má hebr. *el* tedy směrovou předložku „k“. To dává sdělení zcela jiný význam! Je škoda podléhat stereotypům a přestat být při práci s biblickým textem obezřetná (úskalí standardních překladů)!

Stejně tak je škoda jen přebírat hypotézu uváděnou u A. Berlejung (s. 45) a neprověřit ji, nepotěžkat a neověřit její nosnost, smysluplnost a využitelnost pro práci o Martinovi Buberovi (ta je nulová). V tak dobré práci by nemělo být místo pro plevelné myšlenky (druhý odstavec na s. 45).

Řekněte nám, Eliško, při obhajobě, kde Martin Buber tvrdí, že Bůh přebývá tam, kam ho člověk pustí (s. 49)? To má člověk kompetence rozhodovat o tom, kde Bůh bude či kam má vstoupit? Může vůbec tuto skutečnost ovlivňovat člověk? Není třeba se vůči tomu vymezit, i kdyby to tvrdil sám veliký Martin Buber?

Škoda, že jste u odkazu na Deutero-Izajáše na s. 51 neuvedla, na jaké jeho texty se Buber při své reflexi stvoření odvolává.

Odkud citujete „Cohena“, proč jej citujete a kdo to je (s. 62)?

Proč se nadindividuálním já zabýváte dvakrát a v podstatě stejnými slovy (s. 23 a 73)? Pokud to není jen výraz nepozornosti, měla jste s tím na s. 73 více pracovat.

Za větší chybu v bezvadné koncepci práce ovšem považuji dvě skutečnosti:

a) výklad pojetí spravedlnosti v Tanachu pomocí článku Pavla Čecha. Má snad jeho článek nějaký vztah k Buberovi? Vychází z něj nebo pomáhá Buberovu pojetí rozumět? Nebylo by lepší zvolit pro výklad tohoto dílčího tématu teologický slovník (např. Westermann)? I když k Buberovi by se hodila spíše Encyklopedia Judaica (nikoli Pavel Čech). Výpisky z Čecha měly zůstat v neuveřejněné přípravě. Věnovat tomu 4 (!) strany (57-61) Vaší kvalitní práce (stačilo by na to jen odkázat v poznámce pod čarou) bylo zbytečné, neboť tím vzniklo nejslabší místo Vaší práce, Eliško;

b) pro rozvíjení fenoménu „prorok“ by mělo postačit to, co k tomu říká Martin Buber (to Vy umíte neboť význam pojmu služebník sama konstruujete základě Deutero-Izajášova textu a reflexe Martina Bubera), případně teologický slovník (nejlépe ovšem Encyklopedia Judaica). Otevírat tento fenomén pomocí práce J. Hoblíka nepřispívá k lepšímu pochopení Buberovy koncepce a stejně jako je tomu u P. Čecha jdou (s. 67.69.70) jím inspirované úvahy mimo téma Vaší práce (nikam to Vaše bádání neposouvá). Když dokážete pojmy vysvětlovat sama podle Buberovy nápovědy, není třeba si brát na pomoc ani Čecha ani Hoblíka.

I přesto hodnotím Vaši práci jako nadprůměrnou a vynikající a navrhuji ji proto tak i při obhajobě klasifikovat.

V Praze, dne 15.8.2024

Jiří Beneš